

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 111

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 18 december 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Miljardentransfers naar Wallonië - Update berekening

Zowat 3,5 jaar geleden - op 7 juli 2017 - werd de door de Vlaamse Regering bestelde studie 'Interregionale financiële stromen in België van 2000 tot 2020' opgeleverd door experts in de publieke financiën van de KU Leuven. De studie bevestigde de bekende jaarlijkse welvaartsoverdracht van miljarden van Vlaanderen naar Wallonië. Tussen 2000 en 2020 zouden de financiële stromen richting het zuiden van het land schommelen tussen 6,1 en 7,1 miljard euro, wat neerkomt op 2590 euro netto per gezin per jaar. Voormalig minister-president Geert Bourgeois benadrukte dat de ontwikkeling van een monitoringsysteem in het bestek voor de studie was opgenomen, om zo beter zicht te krijgen op de evolutie van de transfers (antwoord op schriftelijke vraag nr. 399 van 1 september 2015).

Ter gelegenheid van een vraag van collega Stefaan Sintobin in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van 24 oktober 2018 bevestigde toenmalig minister-president Bourgeois dat het Departement Kanselarij en Bestuur jaarlijks een update zou laten uitvoeren van de berekening van de transfers. Dat zou dus gebeuren aan de hand van een rekenmodel waarbij data, die nodig zijn voor de regionale verdeling, voor input zullen zorgen en ook data over federale posten die moeten worden verdeeld. De concrete uitwerking van deze jaarlijkse updates heeft hetzij nogal wat voeten in de aarde, hetzij dat er geen prioriteit van gemaakt wordt. In ieder geval blijft het opmaken van deze beloofde jaarlijkse updates van de miljardentransfers Vlaams geld naar het zuiden maar aanslepen.

In antwoord op een eerste schriftelijke vraag (nr. 50 van 12 november 2018 van Stefaan Sintobin) naar de initiatieven die inmiddels al werden genomen, liet toenmalig minister-president Bourgeois weten dat "het Departement Kanselarij en Bestuur reeds het nodige bronnenmateriaal had ingezameld dat een update van het monitoringmodel voor de interregionale transfers, dat de naam "Moniflow" (MONitoring of Interregional fiscal FLOWs) kreeg, moet mogelijk maken". Weliswaar liet hij toen ook weten dat er nog geen geactualiseerde gegevens konden worden getrokken uit FANTASI, het microsimulatiemodel van de personenbelasting. Het model onderging toen blijkbaar immers "een revisie". "Als het opnieuw operationeel zal zijn, zullen de nodige data kunnen gegenereerd worden. Dat betekent meteen ook dat een update van het Moniflow-model dan gereed zal zijn. De update zal bekendgemaakt worden door middel van een korte analyse van de eventuele wijzigingen", luidde het.

In antwoord op een nieuwe vraag van mezelf van 26 mei 2020 (beantwoord op 3 juli 2020) liet de minister-president weten dat de monitor operationeel is sinds mei 2019, maar dat bij een eerste update "een aantal cijfers niet klopten en dat een aantal zaken herberekend moesten worden". "Dit ontwerp was met andere woorden niet klaar voor uitgave", zo luidde het.

Er zou echter een tweede update in ontwikkeling zijn, bevestigde de minister-president toen: "Momenteel wordt gewerkt aan een tweede – volwaardige – update. Onder voorbehoud van de beschikbaarheid van betrouwbare broncijfers in het licht van de coronacrisis zouden resultaten in het najaar beschikbaar moeten zijn." Het niet eerder beschikbaar maken van een update zou volgens de minister-president "te wijten zijn aan een samenloop van factoren, zoals enkele te herbekijken berekeningen, de aanpassingen aan het FANTASI-model". Ook zou de energie eerder gegaan zijn "naar de verkiezingen en bij het uitbreken van COVID-19 naar andere zaken".

Tot op heden is er - ondanks de aankondigingen - dus nog steeds geen update gerealiseerd. Graag had ik uiteraard geweten wat de stand van zaken is in verband met de beloofde tweede update, die in tegenstelling tot de eerste (van 2019) wél betrouwbare cijfers zou moeten kunnen presenteren. Zeker in periode van olopende begrotingstekorten ten gevolge van een coronacrisis en in tijden van een nieuw dwaas belgicisme dat door sommigen wordt gepromoot omwille van eigen partijbelangen - tegen de Vlaamse belangen in - moet transparant gecommuniceerd worden aan de bevolking over de gedwongen jaarlijkse transfer van miljarden Vlaams geld richting Wallonië (en Brussel).

1. Is een tweede (ditmaal wel betrouwbare) update van de berekening van de geldtransfers naar het zuiden van het land inmiddels al gerealiseerd? Zo ja, sinds wanneer en wat zijn de resultaten? Zo niet, waarom nog steeds niet?
2. Wat zijn de concrete afspraken die gemaakt zijn in verband met de updates? Wie houdt zich concreet bezig met de realisatie en berekening? Wat doet het KUL-team van prof. Decoster en wat doet de Vlaamse administratie concreet? Zijn er nog eventueel andere instanties betrokken bij deze updates? Welke?
3. Wat doet de Vlaamse Regering concreet met de resultaten van de update over de geldtransfers?
 - a) Welke ruchtbaarheid wordt eraan gegeven; hoe worden die resultaten bekendgemaakt, op welke manier en aan wie?
 - b) Met wie worden de resultaten besproken? In welke gremia worden ze desgevallend overlegd en/of geanalyseerd met het oog op eventuele beleidsmatige of strategische initiatieven?
 - c) Welke andere concrete acties koppelt de Vlaamse Regering aan de resultaten van die updates?
4. Graag had ik ook de politieke initiatieven vernomen die de Vlaamse Regering als (veronderstelde) belangenbehartiger van het Vlaamse volk in verband met deze jaarlijkse gedwongen overdracht van miljarden Vlaams geld naar Wallonië hopelijk nog zal nemen:
 - a) Op welke wijze zal deze Vlaamse Regering politiek ijveren voor de stopzetting van de eenzijdige en gedwongen diefstal van Vlaamse welvaart en op welke wijze zullen de miljardentransfers naar Wallonië door de Vlaamse Regering als hefboom of argument gebruikt worden in andere communautaire dossiers?
 - b) Indien niet: beziet de Vlaamse Regering deze miljardentransfers dan als een soort natuurfenomeen waar niets aan te doen is? Heeft de minister-president weet van andere volkeren die zich vrijwillig en zonder teken van protest jaarlijks miljarden euro's geld afhandig laten maken door een ander volk?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 111 van 18 december 2020

van **CHRIS JANSSENS**

1. Eind 2020 werd een update van de monitor ('Moniflow') gerealiseerd. De belangrijkste conclusies zijn terug te vinden in de bijlage.

Het is belangrijk om op te merken dat deze update geen rekening houdt met impact van de COVID-19 crisis. Het is immers te vroeg om uitspraken te doen over de impact van de COVID-19 crisis op de publieke financiën. De volgende update, voorzien in het voorjaar van 2021, zal de impact van COVID-19 waarschijnlijk gedeeltelijk kunnen meenemen.

2. Bij de oplevering van de studie over de 'Interregionale financiële stromen in België: 2000-2020' in juli 2017 werd een monitor ('Moniflow') opgeleverd die mits de nodige invulling van macro-economische parameters toelaat het verloop van de transfers in de toekomst op te volgen.

Het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken staat in voor het actualiseren van Moniflow. Daarvoor is input nodig van de KU Leuven (FANTASI en SAFIRE), het Federaal Planbureau en de Nationale Bank van België (beide voor macro-economische statistieken en projecties). Daarnaast worden ook nog diverse publieke statistieken gebruikt, o.a. van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en van Statbel.

De updates van Moniflow worden bemoeilijkt doordat updates van het FANTASI- en SAFIRE-model niet steeds beschikbaar zijn. Hoewel de Moniflow-update in 2020 vertrekt van een geactualiseerde versie van het FANTASI-model is dit niet het geval voor het SAFIRE-model.

3. De studie is publiek te raadplegen, de updates, eenmaal ze op punt staan zullen dat ook zijn.

Hoewel de cijfers jaar na jaar verschillen vertonen, blijven de onderliggende mechanismen dezelfde. Deze hebben, zoals u weet, te maken met de wijze waarop de federale begroting wordt opgemaakt, de wijze waarop de financiering van de sociale zekerheid geregeld is en de wijze waarop de deelstaten gefinancierd worden, zoals vastgelegd in de grondwet en bijzondere wetgeving.

Deze stromen zijn niet transparant. De bedoeling van deze studie en de updates zijn net om een zo groot mogelijke transparantie te bieden aan het publiek.

4. Zoals u weet zijn de transfermechanismen in dit land geen stroom van de Vlaamse Regering naar de andere overheden in dit land. Dit zijn mechanismen die op het federale niveau geregeld en beslist worden. Ze zijn geen natuurfenomeen, maar een inherent onderdeel van de complexe en stroeve werkingsregels van deze federale staat.

Momenteel worden deze werkingsregels op diverse fora onder de loep genomen, ook in het Vlaams Parlement. Deze studie en de updates zijn op die fora een objectieve en wetenschappelijk bron voor het debat.

Deze studie hoeft daarbij niet de enige bron te zijn. Er werden door diverse auteurs reeds alternatieve modellen uitgewerkt in functie van de situatie in deze federale staat. Evengoed zijn er buitenlandse voorbeelden van solidariteitsmechanismen met modaliteiten, zoals bijvoorbeeld vormen van responsabilisering, die interessant zijn om te bekijken.

BIJLAGE

[Financiële Stromen van de Gewesten in % van het bbp, geselecteerde jaren](#)